

Latveeschuer Awises.

50. gaddagahjums.

No. 38.

Trefchdeenā, 22. September (4. Oktober).

1871.

Latveeschuer Awises lihds ar faweeem veelikumeem malka par gaddu 70 kap. ūdr.

Jelgawa pefuhstoht.

Zittur aissuhoht (lappa: 70 kap., efsvedkja: 19½ kap., pastas nauda: 10½ kap.) kohpā 1 rubl. f.

Jasapstelle: Jelgawa awischi nammā vee Janischewski, Mihgā vee Daniel Minns, teatera un wehvera eelas suhgs un vee Dr. Buchholz, lelā Aleksander eels Nr. 18. Bissi mahzitaji, skohlemeisteri, pagata waldisi, friehwei un zitti tautas draugi teek suhgti, lai laffitajeem apghda apstelleshanu. — Redakteera adreste: Pastor Safranowicz Luttringen, pr. Frauenburg, Kurland.

Rahdītās: Bisjaunakabs finnas. Duschadas finnas. Rahdās weetās kursemē kweefchu-obji rahdisfchees? Saimneekem. Labbok nabags ar gohdu, ne kā bagabts ar blehdibū. Distrstekes. Mannai tautas metinai! Miklo Ohfschkeri. Pee man irr eemakfahs. Atbildas. Lubbi-vas un pretšu irrgus. Sluddinashanas.

Bisjaunakabs finnas.

Jelgawa pefkdeenas valkarā 17. September vilsehta nabagu nammā lubgshanas sahle no wisseem vilsehta lutteru mahzitajeem usluhgti, bij sapulzejschees 80—100 wihi, kas apreahmās faweeem mahzitajeem palihgā eet vee draudsu kohpschanas un apgahdoshanas. Winnau darbs buhs diwlahriigā, 1) lai ubagoftana, ihpaschi no behrneem, vilsehā māceiħs, winni laizigā truhkumā lautineem nahks palihgā waj ar skaidrahm dahanahm, waj arri zaur to fa darbu eerahdībās teem, kas wehl strahdahf spehj; 2) starp muhsu nabagakeem draudses lohzellem inni puhleees wairoht un spiprinahf kristigu prahu un dīshwoschanu zaurto, fa nabageemi behrneem palihds vee skohlahm tift, fa eezell mosu behrnu kohpschanas nammā, fa isdalla derrigas krist. mahzibas un lassishanas grahmatas un ka us wissadu wiħiż palaischanai, no leeleem kā maseem, spri stahw pretti. — Lai tahda draudses kohpschanu eetu pebz kahrtas. Jelgawas vilsehts irr eedallihits 27. lās, furrai latrai stahw preefschā weens nabagu kohpejs ur rahds pahris palihgu. Bissi to draudses kohpschanu walda weet-neelu sapulze, pee furras peedert 5 lohzelki. R. S.—z.

Duschadas finnas.

No eekfsemehm.

Dohbeles aprinkī, Schlibbes Leifchpehteru mahjās, Behrtula deenā, 24. August pebz pušeeneas notikka leela nelaimē. Saimneekī ar fāimneegi us gadda irgu braukdamī usdohd mahju apskattishanu fawam teh-wam un kahdai zittur dīshwodamai feiwai; jo zitti mahju laudis arri us irgu taifisjabs eet. — Seewa, furrai fāimneezes amats bij usdohts, atfahj zaur peemirshanu at-flehtu flehts durvis. Buisis, kufsch gan wehl ne-eeswehtits, bet jau septinpatsmit gaddus wezs, atflehtu flehts durvis mannidams, atflehts durvis, ee-eet flehti un starp zittahm leetahm reds arri flinti apzirkni eebahstu. Remm to no apzirkna, finnas to par tukschu turredams, schauj us behrnu pulzinu, kas tam tixpat preefschā pee flehts durwihm spehlejabs, bet flinte wehl nesprahgst. Ne-apdohmigais welk wehl reis gaili us augschu un schauj,

flinte sprahgst un schahweens par laimi eet kahdam sehnā gar galwu, tam mattus apswillinadams; bet par leelu nelaimi weenai desmit gaddus wezzai meitenei zaur galwu un to us weetas nogallina.

Meitene, bija kahda Dohbeles dīschlera behrns, to deenu agrahk us minnetahm mahjahm pazeemotees atnahku. — Ak, kahdas breefmas wisseem pahrnahldameem tīdseneekeem, tahdu breefmigu notikumu mahjās atrohdoht. Wehl wairahf kahdas behdas un fīrdsfahpes tehwan par fawu miħlu meitini!

Ak kaut jel zilweki gudraki taptu ar tahdeem eeroh-tscheem apeeetees, jeb ja to neproht, jel nemas toħs ne-aiffkartu.

Ak gekkiba

Nelectiga,

Tu finnteem kappā weħluñ

Un dīshwes preel' atneħmu!

C. F.

Zaur Kursem. pastes waldibu taħs pastes deenas preefsch taħm braukshananm starp Jelgawu un Leepaju irr pahrgrohsitas, ta kā us preefschu pasti īsees no Jelgawas: Birndeen, oħtrdeen, zettortdeen un pefkdeen (orween ap pusdeenas laiku). Darram to ihpaschi tamdeħħi finnamu, fa tad arri muhsu Latw. awises, kas trefkdeen toħp drukkas, par fħo pastes zekka gabbal u newarrehs agrahk kā zettortdeen īseet no Jelgawas un tikk pefkdeen buhs us taħm pederrigahm stazionehm dabujam.

Bahrbelē 30. August jaufi dseedaschanas fwehtki noturret, us kureem arri bijis atnahzis Salgalles musika kohris. Par fħo jaufu preeku neffisim taħs pefuhittas flaktafas finnas turpmahk. Jaunpi ll-ekkal 7. September bijuschi dseedaschanas fwehtki, jerram arri par tem us preefschu wairahf pastahstikt.

No Wahnes draudses. Ar fīrds noskumshanu un fuhrām schkirshanas assarahn atwaddijahs debbes-braukshanas deenā Wahnes draudse no fawwa miħla ganna un mahzitaja, kas 9 gaddus to bija gannijis un nu us zittu draudsi tappa aisaizinahts. Awises jau gan reis bija no zeen. Simonson f. winna schkirshana aprakstita, tomeħr gribbu sche wehl ihsumā pahri wahrdū par to peminneħt, ka it ihpaschi mums „Sutteneel eem“ fħi

mihlfch gans paliks ne-aismirstams; jo par mums winsch wišvairahk irr tuhpejees un mums diwi dahrgas veeminas pamettis, par ko wehl behrnu behini winnu ar pateizibu peeminnehs. Prohti: winsch muhsu wissai ihf u weenas seemas skohlas laiziku zaur lubgfschanu pee kungeem un pagasta waldischanas us trihs seemahm irr pagarrinajis. Un kad nu zaur garaku skohlas laiku skohlas behrnu pulzinsch til kohti wairumā gahja, ka wezzā, jau va pufi fagruwuschā, skohlas nammā ruhmes pestrhla, tad atkal winsch nemittejahs leelfungus lugt un pagasta waldischanu skubbinaht, loi jaunu skohlas nammu taifa. Arri schi winna lubgfschanu ar laiku tappa paklausita un mums jauns 15 aff. garsch un 6 aff. plats nams no dedsinateem steegeleem usmuhrrehts. — Skahdetil, ka schi namma buhwe nekluwa gruntigu meisteru rohkās, jo zaur tam irr daschās weetās gluschi famaitahts. — Pats schim jaunam skohlas nammam bij pee grunts akmina lfschanas, pats scho jaunu skohlas nammu, kad gattaws bija, eefwehtija, tapehz zerru, ka arri winnam Sutteneš pagasts paliks mihič peeminnā.

Tas Kungs lai scho sawu kalpu svehti un palihds winnam ar usfizzamu mihlestibū sawā jaunā draudse strahdajoht svehtibas auglus baudiht.

Zaur schi muhsu mihič ganna aiseeschana, nu bijahm laiku par paklhduschanm awihm palikkuschī. Kaimian mahzitaji, deht muhsu basnizas pahrtaischanu, muhs arri newarreja ar deewakalposchanu apmekleht. Daschi gan no mums, kam sids kahroja pehz tahs garrisgas dsh-wibas mases, apmekleja kaimian basnizas, bet labba teesa jauneklu sawas svehtdeenas newaddija wis Deewam par gohdu, bet sawahm pafaules kahribahm pa praham. Bij jareds ka, kur zittur Kristus draudses lohzelki svehtdeenas sapulzejahs us jauku deewakalposchanu un sawus zellus ta Wissuwarrena preefschā lohjidami, svehtā preefschā gawileja, — pee mums pulzejahs jaunekli barreem weenās waj ohtrās mahjās, ar pafchu namma tehnu siarau, sawus zellus dantschu elcam paklos lohziht, un bij dsirdams geklibas un apghrzibas trohfnis.

To redsoht, zehlahs draudse no daschahm dwehselehm dīlla firdosnoklumchanu un firsniga lubgfschanu us to Kungu, lai Winsch mums atkal drihs jaunu gannu suhftu, kas mums palihdsitu, no schi maldischanas pofta tukfnescha us Deewa wahrdā sahlaikahm gannibahm tilkt. Un tas firdoschehligais Kungs paklaufija scho muhsu lubgfschanu drihsahk ne ka to dohmajahm; jo 4. Juli jau fagaidijahm muhsu jaun-iswesletu gannu, Boettiger mahzitaji pee mums pahrnahlam. — Scho muhsu jaunu gannu fagaidoht, muhsu firdosweschanabs bija: kaut mihlestibas faite winnu ar mums, sawu draudsi, saweenotu, un kaut winsch muhsu widdū warretu bes noxuhfschanas ar prezigu fidi strahdah; ka pirmais mihlestibas seedischt no draudses pusses, tappa winnam svehtdeenas rihta agrumā diwi jaukas dseesminas par apfwei-

zinafschanu no Usuppes skohlmeistera K. Lehmann un winna dseedatajeem us tschetri balscem jauki usdseedatas. Schi muhsu apfweizinafschanu tappa no jauna ganna pusses ar tahdu mihlestibū fanemta, ka no dascha fweizinataja azzihm preeka affaras berra. Un wehl pat shmi, ka teem usfizzigeem ganneem, teem firdigeem Kristus farra wiherrem, kas ar teem gorrigeem farra erohtscheem pret tumfibas warru lihds uswarreschanai pastahwigi pretti zihni-fees, tas Kungs tad winna galwas tur muhschibā ar nefawihstamu gohda frohni puschkohs, paſneedsahm sawom mihič jaunam gannam jaukus vułku frohnischus, ko winsch no mums ar pateizibu fanehma. — Tas Kungs lai nu winna darbu svehti. K. Steinhardt.

Peeleekam te klahf mihleem lassitajeem weenu no tahn dseesminahm, ar ko sawu jaunu gannu apfweizinajahm:

Mel. Tew, tew mans Deewa es flawelt fahfchū.

1.
Mums preefs, ka Tu pee mums nu nahzi
Un gribbi Deewa wahrdus fluddinah;
Muhs ganniht un apgahdaht fahzi,
Us labbeem darbeem muhs pastubbinah.
Lai tad zaur svehta garra palibgu
Tew isdohdahs feht fehku augligu.

2.
Schi draudse taggad bij bes gamma,
Tapehz Tew' ilgodamees gađijahm;
Scho truhlumu gan wissi manna,
Ar behdahm svehtdeenas pawaddijahm.
Muhs truhlums mahzij's luhgtees semmig:
„Kungs peemimi scho draudsi schehligi.“

3.
Gohds Deewam effom peeminneti,
Deewa preefsch mums irr isredsejis,
Lai rastohs mums dauds augli svehti;
Tadehk nu Deewa to ta irr gribbejis,
Ka Tew buhs muhsu mahzitajam buht,
Lai taisnā zellā wadditajam fluht.

4.
Tad nahz un strahda schinni draudse,
Lai Deewa Kungs palihds Tewim schehligi;
Ar skaidreem Deewa wahrdeem kladse
Pee firshu durwihm allasch spehzig,
Lai tizziba un mihlestiba sell,
Us debbesihm it skaidus seedus zell.

5.
Geffsch trihsweeniga Deewa wahrdā,
Mihlič mahzitajā, mehs Tewi apfweizam,
Zit mums schi deenina irr dahrga,
Par to no firds mehs Deewam pateizam.
Schdeen mehs mihič gannu faneemmam,
Schdeen tam vułku frohaus pasneedsam. A. Skumpe.

Gohda shmes. Ar fudr. medalli, pee Stanislaw bantes nehsajamu, irr apdahwinati: tee pag. teef. preefsch-fchdetaji: no Alliko — J. Jürgenson un no Zehrwaines — A. Bebre; tapat tee pag. skrihweru fungi A. Döring, J. Thal, C. Jungmann, J. Schmidt un J. Johannson.

Nihgas skunstdahrsnecks Gögginger f., kas leelfirsta krohnamantineeka dñshwokli Höpsales bahdē fcho wassar jauki ar pukku salkumeem bij puschkofis, irr pateigibū un selta dohst par to dabujis.

Pechterburga. Jauno rekruschu komissione effoht arri to nofpreedu, ka preckch rekruschu usfauskhanas wissi walsts eedñshwotaji, weenalga waj pilsehtneeki waj lauzineeli, taps aprinkos nodalliti no 8 libds 20 tuhft. wihrischl. dwehselu; tikkai pilsehti no 5 libds 40 tuhft. wihr. dwehselu istaifis 1 aprinki. Wissi taps pehz dwehselu revisiones listes farakstti.

— „Pechterburgas kr. aw.“ nefs webl tablas finnas par tahm lohnehm, ko tee wissu-augstakee walsts fungi no krohna dabuhn. Kä lassitaji warbuht sinnahs, preckch teen krugeem, kas nedeen karra bet ziwil-deenesia, ta augstaka gohda kahpene irr: ihsta is geheimrabi. Schi kahpene dallahs 2 klaffes; ihsto geheimrahtu no pirmahs klaffes irr taggad 2: walstskanzleris firsts Gor-tschakow un füüs Gagarin. Pirmais dabuhn lohne libds 41 tuhft. rublu par gaddu un kohrtela naudu. Ihsto geheimrahtu no ohtras klaffes buhs taggad 44, to leelako lohni no winneem dabuhn Kreewu semmes weetneeks London, barons Brunnov, 57^{1/2} tuhft. rubl.; finan-ministeris von Reutern 20 tuhft. r. Walujews 17 tuhft. Trescha gohda kahpenē stahw tee geheimrabi. Starp teen peeminnam Keisara ougsto dakteri Karell ar 16 tuhft. r. lohnes. Pee schihs klaffes peederr 364, bet 44 deen bes lohnes.

Tas awises issaudsinatais tihgeris Maskawas aprinki irr skaidrs vilkazis, bribscham irr, bribscham atkal wairs ne smalkas. Rabeneck f., no ka bij sunohts, ka effoht fcho plehsoni noschahwis, irr lizzis awises eelst, ka effoht gan schahwis us weenu swehru, bet ne-effoht wis noschahwis, un tas swehrs nemas ne-effoht tihgeris bijis, effoht arri jadohma ka nemas tahda swehra ne-effoht Maskawas tuwumā bijis un ta wehsts til buhshohf no fahdschu sem-nekeem ißgudram ißlaista laudis, lai Maskawas pilsehta gehgeri isnahk un sawus pilnus naudas mazzinus pa fahdschu trakteereem pakratta. Sinn nu winnus!

Kijewā koleeris jo breetmigi vlohsahs. 20. August, tai weenā deenā apflimmuschi 377 un mirruschi 196 xilw.

Astita swaigsne jeb komebts. Pebz professorei isreh-kinashanas schogadd atkal weena no astes swaigsnehm nahks muhsu semmes lohdes tuwumā, tä ka to gon warrehs ar ne-apbrunnotahm azzihm redseht. Irr smalki is-rehkinajuschi, kurrā weetā winsch katri deen irr usmekle-jams no 18. August libds 4. Dezember. Ja libds schim to webl newarreja ar azzihm faredseht, tad tas nahk no tam, ka winsch webl pa tahlu no mums un arri pa tahlu no faules, tä ka webl pa mas gaismas dabuhn. Daudī gaifa wehroklos professorei dñshwo kihkeradi, waj jau newarrehs eraudsibt. Kursch no mums to pirmais eraudsib?

S.

No ahrsemmehm.

Berline nesen bij Strousbergis tas bagatakais wihrs, winna gadda eenahkchana bij wissumas 300 tuhft. dahl-deri un taggad zaur daschadahm libbelehm bankrottē krittis wihrs dñshwo til no sawas seewas schehlastibas. Bet effoht arri seewai krelu mihestibu rahdijis, jo mannidams, ka kesa klah, norakstijis wissus sawus millionius sawai seewai.

Napoleons schinnis deenās irr or sawu dehliau nobrauzis us Englantes juhmallas pilsehtu Corkweh. Tä leekotees patē ittin spirgts. Zellä tappis no daudseem augsti ſweizinahs un gohdinahts. Englandeefshi irr manni, dohma kas sinn reis — ?!

Ehaffä jauna Bruhschu waldiba tuhdal nogruntejuſi sawu skohlas buhshchanu, prohti ka kram wezzakam waj maiſes tehwam faws behrns daschus gaddus skohlā ja-raida, waj gribb waj ne. Bes skohlas pecspechanas neweena walsts nau warrejusi gaismas auglus usrahdiht. Gesaklumā gan breh, bet pehz wissi prezajahs.

Franſchu tautas kapulzei ministeris zehlis preefchā padohmu, lai atwehl Elsass-Lothrinas semmitehm wissas leetas libds 1872. gadda beigahm bes tulles west us Franziju, un lai par to peepraffa, ka Wahzu karra spéhks eet ahrā no Franſchu semmes. Tahm semmitehm gan labbums nahktu un Franzijai tas iſlihdsinatohs, kad nebuhtu mitteklis jadohd ſwefcheem karra spéhleem. Bet deewſ-finn waj Wahzlemme us to ee-ees, jo pehz agrakahm norunnahm til tad ja-eet ahrā, kad pilni 2 tuhft. miljonu ismakkati. Un tur wehl truhft 500 miljonu.

Schweiz̄ tas jaunais dſelszetta gabbals, kur kahdas 3 juhdes (pehz laika $\frac{3}{4}$ stundas) jabrauz leelajam Mongseni kalmam widdū zauri, irr gattaws un prohwes braufschana par labbu atrastis. Zaur duhmeem tunneli gan karstums raddees, bet negahjis vahri par 20 grahdeem un pehz 2 stundahm atpakkal brouzoht.

— No Schweizes raksta par sawadu notifikumu, kur arri dñshwibas zaur nemeera laiku beigshanchas no karra amata aktahditas. Tuhnes pilsehtā karram vlohsotees sagattawoja wissas krohna magasinas un par graudu far-geem bij amatos eezelti arri — 3 kalki, kas ikdeenas vel-nija libds 5 kapeik. Taggad nu meera laikā irr wissi trihs us biletahm atlaisti, lai nu eet paschi meddiht. Tä fwar-ri notifikumi janzabs ar johzigeem.

Siebenbirgā Milbakas pilsehtā kahds fungas, kas weenu projeſſi pehz ohtras pee teefas bij paspehlejis, sweh-reja nekad wairs pee teefas ne-eet, lai darra fo darridami. Pa nelaimi gaddijahs atkal leeta, furras labbad tappa apfuhdsehts un teefas preefchā aizinahs. Ko nu lai darra? Swehrestu negribbeja laust un tatschu teefaa draudeja, ja peeteikta heidsamā terminā nebuhs klah, tad no teefas fullaineem ar warru taps atwests. Wihram beh-dās nabza sawahds padohms; kabpa srigam muggurā un jahja libds paschais teefas preefchistabai, tä nu eet nebij

gahjis, bet jahjis. Gan pee teefas atkal d'sirdeja to spreedumu, ka 50 gulshu jamaksa, bet kas par to? ! Jahja preezihgs mahjä, jo nebij swehrestu pahrkahpis.

No Habessinijas, kur preeskch pahri gaddeem Eng-landeeshi karru wedda pret turrenes leisaru Teodoru, kas beidsoht uswarrehts pats nokawahs, ilgaku laiku ne-esam warrejuschi lassitajeem skaidru finnu doht, jo tur lihds schim drihs weenam drihs ohtram no tautu un tautinu wirsneekem bij wirsrohla. Taggad nu effoht leeta skaidribä. Firsts Kassa effoht sawu leelo preetineku Gobazi ar wissu winna armiju aplenzis un sanchmis zeeti, ta ka nu Kassa irr par Habessinijas leisaru issauks. Winsch effoht Eiroopeeschu un kristitu leelais draugs. S.

Bruhschu Lehnisch, Fridrikis tas leelais, mehdsat kram saldatam, kas wiina gwärdes eestahja, trihs präffishanas preeskchä list: „Zik wezs tu effi? Zik ilgi tu jau deeni? un waj tew lohne un apgehrbs teek riktiги nodohs?“ —

Reis gaddijahs, ka kahds Franzis gribbeja eeksch Bruhschu deenesta eestah. Wiina klasta auguma deht tappa winsch arri peenents, lai gan neweenu wahrdi pa wahzifki nepratta. Todeht nu wiina wirsneeks, kas labbi finnaja, ka Lehnisch tahs augshejahs präffishanas pa wahzifki jautaschoht, dewa to padohmu, tahs atbildes us katu jautaschanu no galwas ismähzitees, ko arri muhsu jaunais saldats darrija. Kad nu winsch ohtru deenu eeksch rindas stahjahs, nehmahs Lehnisch wiina jautaht, bet schoreis Lehnisch ar ohtru präffishanan eefahka: „Zik ilgi tu deeni?“ Saldats scho par to pirmo präffishanu turredams, atbildeja: „Ditwidesmit un weenu gaddu!“ — Lehnisch par wiina jaunumu brihindamees, präfija: „Zik wezs tad tu effi?“ „Weenu gaddu! Augsta majestete.“ Lehnisch wehl wairahk isbrihnojees, issauza: „Weens no mums abbeam irr sapraschanu saudejis.“ — Saldats, scho par to trescho jautaschanu turredams, fauza ar sippu balsi: „Abbi! Augsta majestete.“ — H. G.

Kahds mahzitajs joutaja reis kahdu semneeka puiku: „Ko tu effi ar fawem grehkeem nöpelnijs?“ — „Zeenihgs mahzitajs, — es par teem it neko nepagehru,“ atdeja sehns weenteefigti. J. Sch. f. r.

Telegrafi. Lee labbakee telegrafi buhtu, kad us katu pusjuhdsi weenu feewischki nostahditu un tam pirmajam to finnu par kahdu noslehpumu ustizzetu. E! kà tad eetu! J.—i.

Kahdas weetas Kursemme kweeschu-ohdi rahdijuschees?

Latweeschu awises 32. nummuri sch. g. finna dohta par kweeschu ohdeem, bet ne irr skaidri isteikts waj raksttajš J. L. pats wissu sché redsejis ko winsch issstahsta, un kur sché ohdini rahdijuschees, neds arri waj schogadd

pirmu reisi jeb waj zittöös gaddöös arridsan, neds kahdi wiineem tee spahrni iffkattahs. Welti lihds schim biju gadijs us finnahm pee mums par tahdeem pohtitajeem, bet nekahdu ne-esmu d'sirdejä nei lassijis. Uhgutin lihdsu tadeht it smalkas finnas, un pateiktohs arri mihi, kad warretu dabuht kahdus no scheem ohdeem, no wiina tahrpineem un kuhnischeem (schohs pehdejus labbi leelä pulkä), lai warretu jo labbi redseht pee kahdas sortes wiini peedert, jo isschirr taggad Wahzemmë diwi sortes (Diplosis tritici Krb. un Diplosis aurantiaca). — Newarr tizzeht ka kweeschu kohdi pec-ect arri meescheem un ausahm, jebshu pawaffarä meeschu un ausu lauköös tohs useet; tee buhs redsami tik us tahdeem laukeem, kur pehri kweeschu (puhri) waj rudsi auguschi.

Irr scheem ohdeem arri fawi pohtitaji, — it masini ar tschetreem spahrneem. Ja kuhnischu dauds warr sadabuht, tad starp teem buhs 5 arri tahdi, no kurreem tee eenaidneeli, eelschä auguschi, pehz isschillahs. Kad skaidraku finnu buhshu dabujis un padohma waijadsehs ko lai darra, ka schohs maitatajus isnihzinatu zik spehdams, — schahdu padohmu, kas Wahzemmë islaists, awises isteikschu.

Meescheem ihpaschi nikkchi, ausahm arridsan; tikpat wehl zitti pubreem un rudseem.

Arri par finnahm no Widsemmes pateiktu.

H. K.—II.

Saimneekem.

Deewu luhdams pastrahda
Sawus darbus tilkuschi. —
Saimes behrnus aghahda
It ka sawus laipnigi. —
Luhschanas tew' gohdä zels,
Strahdadamam laime fels!

I. Ohsol.

Labbahk nabags ar gohdnu, ne kà bagahs ar blehdibü.

Antons bija nabaga atraitnes weenihgs dehls, kurra masä fahdschinä döshwoja. — Masa buhdina un dahrfini is wissa naboga feewas mantiba un tadeht wiina bij j. a. peh darba jastrahda, lai ta ar fawu maso dehlinu bes kweeschu palihdsibas warretu usturretees.

Arri Antons bij tschallis, paklaufihgs sehns, tas raudsija wissadä wihsé fawas mahtes ruhpes un publinus atweeglinah. Garrds seemas walkards mahte mahzija wiina eeksch sw. Deewa rafsteem, flubbinaja lai tas arweenu labs un deewabijhgs paliktu un nekad ne-aismirstu, ka nabags tikpat no wisseem teek mihlehts un zeenichts, kad tik winsch gohdihgs un tschallis irr. Antons wissas mahzibas ar usmannibu klausijahs, eekalla ihs jo zeeli

ſawā ſirdi un apnehmahs tahs joprohjahm ſewim par preefchihmi paturecht.

Bet drihs Deewēs pahrtbaudijs Antonu jo fmaggi, — winna mahte nomirra, — buhdina un dahrſtaſch tikkah pahrdohti — un Antonam bij taggad bei paſcha naudas makka runnajoh, kurru wiſch bij paſehlis, jo wiſnas it ſkaidri ſinnaſa teift, kaſ tur bij eelſchā. —

Ta aiftezeſa trihs gaddi. Antonis ſtrahdaja duhſchigi un jau noveſnijsa, kad arri maſ, tatschu tik daudis ka warreja pats ar preeku ſawu garroſinu koſt. — Kahdā wakkarā, kad wiſch no darba nokeffis us mahjahm wilkaſ, paſluppa peepeschi par kahdu kufchki, kaſ us zetta gulleja. Wiſch paleezees, uſzehla to — un turreja ar leelu brihnofchanohs weenu fmaggū naudas makku pilnu ar naudu rohſā. —

Paſchulail wiſch gribbeja ſawā iſtabinā tezzeht, kad Franzis winna beedris, ſkrejha un jau no tahleenes winnam uſſauza: „Ko tu te paſehli, Anton? — Es redſeu, ka tu te ko paſehli!“

Antons nebij eeraddis melloht, tadeht wiſch rahiſja tuhliht wianom ſawu atraddumu. „Tu laimes behrns,“ uſſauza taggad Franzis, „nu irr wiſfahm ruhpehm gals, taggad tu effi bagahts wihrs!“ —

„Woj tu dohma,“ atbildeja Antonis, „ka es to naudu paturreſchu? — Nē, wiſfahdā wihsē, es gribbu puhelees, to, kam ſchi manta peederr, iſdibbinah un tam to atdoht.“

„Zik tu wehl mukkis effi,“ fmehjahs Franzis, „ko mehs atrohdam, tas peederr mums, lai zitti fargahs, ka winni neko neſaude. Dohd mannim pufi no tahs naudas, tad es zeetifchu kluffu.“

Antons apſlaitehs par tahtu beſdeewigu wallodu, — bet Franzis fazzijs wehl tahlahk: „Reds, tu nu ſewim warri jaunu apgehrbu virk, warri labbaki pahrtikt un arri tai wezzai atraitnei kahdu dahlderi atmet!“

Labprahrt buhtu Antonis wezzai atraitnei to preeku darrijis, bet te atgahdajahs wiſch ſawas nelaikes mahtes mahzibas, ka: Labbahk irr nabags ſawā ſirdeſkaidribā, ne ka bagahts zaur neſtaifnibu. Sal. fakk. wahrd. 28, 6. — Ar bahrgeem wahrddeem karroja wiſch Frantscha kahrdinachanai pretti un beidoht pawehleja winnam no winna aktahytees. Franzis warreja runnahk ko gribbeja, jo Antonis palifka zeets un nekuſtinams pee ſaweeen wahrddeem.

Weens palizzis iſmekleja tuhliht to naudas makku un atradda tur eelſchā leelu naudas tſchuppu. Prahtigi paſlehpis ſawu atrastu mantu nu pahrdohmaja, ko lai ar ſho nu eefahloht darriht. Warbuht, wiſch dohmaja, warru es pats iſdibbinah kam ſchi nauda peederr; tadeht gahja tuhliht tai weetā, kur to naudu bij atraddis, bet par welti, no tam neweens neko nerunnaja. Ta wiſch

bij daschias deenas par welti meklejis, kad kahdā wakkarā diwi ſeewinas par kahdu ſudduſchu naudu dſirdeja runnajam. Wiſch gahja ſlohtahk un ſapratta no wiſnu runnas, ka ſchiſ ſeewinas no ta paſcha naudas makka runnajoh, kurru wiſch bij paſehlis, jo wiſnas it ſkaidri ſinnaſa teift, kaſ tur bij eelſchā. —

„Ak,“ ta weena lihdszeetigi fazzijs, „ta irr leela ſkahde tam gohdigam diſchlerim Tohman, wiſfu ſawu naudu paſaudeht, ko wiſch tik fuhr ar ſwedreem bij ſapelnijis. Pateeft wiſch to wairs ne-atdabuhs, jo kaſ tad tik gohdihgs buhs atrastu naudu atdoht?“

Taggad wiſch deewēgan ſinnaja. No preeka aifnemts ſteidsahs us mahjahm, paſehmis naudas makku dewahs us Tohma mahjokli. Durvis bij puſweru; kluffu eelſchis redſea to nabaga wiſru gluſchi noſkummuſchu pee galda fehſham, galvu us abjahn rohlahm no-duhris, blaſklam ſawai raudadamai ſeewinai, kurra ar us debbeſihm paſeltahm azzihm pehz paſihdsibas no Deewa luhdſa.

Neweens no wiſneem nepamannija Antonu. Schis gahja lehnam pee galda, nolifka wiſneem preefchā to naudu un fazzijs: „Sche, Tohm irr juhſu nauda! Ne-raudeet wairs, jo taſ ſcheligaſ Deewēs ne-atſtahj neweenu behdas, kaſ us winnu tizzigi paſaujahs!“ —

Ka ſibbens uſleža Tohms, ſkattijahs us Antonu brihnodamees un us ſawu ſudduſchu naudas makku, gandrihs ſawahm azzihm ne-ufſtizedams. „Ka, tu gohdigais ſehn, tu to naudu atraddi un mannim to atdoht?“ fazzijs wiſch preeka aſſarā ſaudadams. „Deewēs lai tevi ſwehli par ſho labbu darbu, tu effi weenu nabaga familiju no nelaimes glahbis.“ —

Wiſfi apkampa Antonu it ſirñigi un bij taggad tilpat no preeka aifnemti, ka winni preefch nezit azzumirkleem bij bijuſchi noſkummuſchi. — Antonis iſtahſtija ar ihſeem wahrddeem, ka wiſch to naudu atraddis un Tohms newarreja deewēgan ſawu pateizibu wahrdos iſteift. „Paſeez pee mannim, tu gohdigais ſehn,“ fazzijs wiſch pehdigi, „es gribbu taus tehwis buht un ja tu gribbi, warri tu par derrigu diſchleri valift.“

Antons arri palifka pee wianna, mahzijahs tſchallli un uſmannig to amatu pee ta kreetna Tohmas un palifka par iſmannig amatneku, ka winnam nekad darba netruhka un arween labbi gahja. Arri wezzo atraitni wiſch nepeemirſa. Arween wiſch winnu apmeleja un to daschadi apdahwinaja. Bet ikeſi kad wiſch ſawu dſimteni apmeleja, nogahja lihds ſawas mahtes kappam, luhdſa pee ta paſcha Deewē un atminnejahs ar pateizigu ſirdi wiſnas pamahzijhanas, kaſ winnu no daschadahm kahrdinachanahm paſargauſchās un ka wiſch zaur taht bei doht par kreetna wiſru valizzis.

J. Ohsol.

Dsirfsteles.

1) Nevaſuddini newemu, jo tas jau daudſtaert irr veedſihwohts, fa kas ſchodeen dſilli krittis, riht augſchā zehlees un atgrefees, — kas welnam kalpoja, warr atkal staht un valikt Deewa behrna kohtia!

2) Galwa, kas appakſch ehrſchku-krohna ſtahw, kaunahs leppotees.

M. Physik.

Mannai tautas meitina!

Par jaunu atkal, meitina,
Tew' ſchodeen tuwojohs,
Mans gars lai Temi ſweizina,
Schais manndes perſchindes.

Es Temi, mihla, kahroju —
Un kahrofchu arween;
Tew farou ſidi dahwaju,
Kas pukſt ta naft', fa deen'.

Kaut Tu, ak dahrga meitina,
Man' arri mihletu, —
Kaut Tu, ak mamma ſirnina,
Man laipni peenemtu!?

Kaut Tawu ſilju rohziu —
Es ſawā — eefpeestu,
Un Tawu dahrgu ſirnina —
Preefch ſewiſ mantotu!?

Tad trauftohs laimihgs noſaultees,
Un lohti lihgsmotohs —
Tad rafſtiht, dſeedah, mihletees —
Lihds ſappam foſhlitohs!

C. H. Bertram.

Mihto Ohſchkeri.

Tapat jau greiſi neſkattifatees, fa eſ ſums, no wai- ga gan nepaſhdamſ, eedrohſchinajohs grahmatai laift. Man ſchkeet mehs wehl radda effam, lai arri netik ſruppi fa mitte ar deggunu un fa krekliſ ar meefu, tad tak no p i r m a A h d a m a mehs wiſſi zits zittam radda. — Kä jau pa funnu deenahm wakku turredams dewohs uſ leereſchanu, un kas uſ zeffu dohdahs, tas warr arri zittam fo paſtabſtiht. Tadehſ ſcho to no ſawa zeffa ſums paſtabſtihtu. Papreelſch nomaiſhohs uſ Leich'malli. Dſihwe tur nau ſliktu. Apgabbals patihkams. Drūwas biſ pilnas ſwehtibas un lauſchu pilnas mollaſ; bet weena leeta man nepatikka, fa laudis wehl ſtipri vatumſchi, mahjo wehl beſ ſkurſtena valaiftas ehläſ un mas fo no ſkohlas un winnas augleem paſibſt. Kad tik webderinſch pilns, failums apfegts, rente nomalkata un gahjeji no lohneti, tad tee pilna meerā, un zitta tahlaka un dſiſtaka

gudriba teem ne ſapni nenahf preefchā. Alviſes un zittas labbas grahmatas rettās mahjās til atrohd. Kad teem no ſemkohpju ſapulzehm, no dſeedataju beedribahm runna, tad brihnidamees ažiſ ſkattahs fa kakkli. Skohlas gaifmu un mahzibū til rettās kahdu ihsu laiziau dabujis paſmeltees, fa tad arri wehl leela krehſliba ſeoſ wiffu pufſi un mahneem ibſti wehl laiks. Ta ſchi Leich'mallē ſcho pawaffar uſmaifijees lahtſchu dihditajs. Kreewinſch gan labbi ſinn. fa tumſcha gabbala laudihm fa eekalta ta tizziba, fa ſhletoji lohpus un ſtaffus ſpehj apburt. Gan katraim vräftigam to dſirdoht ſmeekli nahts, bet muſkiſchus uſgahjis, lahtſcheneeks teizahs, fa wiſch ar ſawu „miſchku” ſpehjobjt vaſchu nelabbo no ſtaffla iſdiſht, daſchās mahjās ſtabſtijis, fa ſtaffös effoht triju kappy ſmil- tis un mirronu matti no buiwjeem eerakti. Tee effoht no ſtaffla jo-iſrohſ abra. Lautini arri klausfa, atneſſ pats faiſneeks wehl lahypſu un dohd lai rohſ, un rau! Kree- winſch irr mannihgs deewēgan un nehmis fur neindamjs, kaut kahdus mattus un ſmiltis, fo warbuht jau lihds neſſa, eegrubſch un pehzahſ to laudihm par ſintibu pa- rahda. Tahda ſauna garra iſdſiſhchana no paſchahm pa- fillehm, nau til masa ſkunſte, tadehſ ta irr labbi ja- aismalſa. — Dſirid fa dasch faiſneeks un dascha faiſneze, fa nu falihkuſchi, 2 rubli un ſukkuli maies un arri wairahſ par ſcho nelabba „iſmehſchanu” moſfau- ſchi. — Krahpneeks par kautinu dumjibu ſmeedamees un preezadamees eet ſawu zeffu. „Kad auſhſ laudihm dee- nina, kas wezzus mahnuſ iſahrda??” — Kad kad freetna un labba tautu ſkohla katra pagastā taps redſeta. Ahtraki jau ne!

Arri labbi tahlu kurſemmi eekſchā dſirdeju tahdus joh- kus. Nuifum kahdam eekriht vrähla uſ prezzibamh eet. Apſedlo behro un iſjahj no mahjahm; bet — rau! bijis, fur nebijis ſakkis — un deedelneeks teefcham jahjejam par zeffu pahrfreen. Jahjeis no ſakka ſkreeſchanas fa no- bijes, fa trihs reiſ noſpahwees un ſirgu apgrefis uſ mahju pufſi un — nau wairs uſ prezzibamh jahjis, tik ta negebla, ta ontina dehſ. Kas neſaimi warroht atneſſ. — Tahds reiſ uſ jumta laypu eeraudſijs, pateefi deewēgan muſkis buhtu, to par ſchihda dwehſeli turreht. Bits bruht- gans atkal gribbejis ſewim ſewu mahjās weſteos. Ohtris tam kluſſu eetſchukteis: „Taggad ne brahl! jo waj ne- finni, fa taggad funnu deenahs, un tanni laikā ne-effoht labbi — ſewu pahrfwees.” Teba nu! Gaidi nu, zittu kluſſadams, ir Sibmo-Zuhdu deenu austom! —

Sunnu deenahm „ardeewas” teikdams un mahneem pee aſtegalla kerdams, iſfauzu wehl:

„Kad auſhſ laudihm deenina,
Kas wezzus mahnuſ iſahrda ic.
un paleeku no ſiltas mihtibas wehſminas apwehſmohts
Juhſu Gribbugrabbu Sill-Pehters.

Pee man irr eemakſahs.

Preefſch paganu miffiones:

No	Waltermuſchias	20 rubl.	— kap.
"	Birſchu	5 "	5 "
"	Salwes	12 "	65 "
"	Semites	10 "	— "
"	Položkas	3 "	— "
"	Vestenes	5 "	20 "
"	Kurſiſchu	10 "	— "
"	Greeſes	3 "	— "
"	Blihdeneſ	33 "	— "
"	Grentſchumuiſchias	20 "	37 "
"	Wirzawas	31 "	— "
"	Sallasmuiſchias	27 "	45 "
"	Schuhſteſ	8 "	— "
"	Reaſeſmuſchias	2 "	63 "
"	Kalnamuiſchias	16 "	86 "
"	Taunpils	11 "	— "
"	Dohbeles latw. draudſes	7 "	40 "
"	Keidanaſ	1 "	— "
"	Saldus	12 "	50 "
"	Seffawas	10 "	— "
	Pawiffam	250 rubl.	11 kap.

Preefſch Juhdū miffiones.

No	Meschohtnes	10 rubl.	— kap.
"	Salwes	28 "	— "
"	Nerretes	5 "	— "
"	Keidaneſ	1 "	— "
"	Walleſmuſchias	10 "	— "
"	Valgalles	5 "	— "
"	Semites	10 "	— "
"	Birſchu	3 "	85 "
"	Saldus	12 "	50 "
"	Seffawas	10 "	— "
"	Sallasmuiſchias	20 "	— "
"	Taunpils	3 "	— "
"	Reaſeſ	1 "	50 "
"	Ruzzawas	5 "	— "
"	Kuldigas	1 "	— "
"	Wahnes	10 "	— "
"	Wormes	3 "	— "
"	Muischezeem Remtes	4 "	— "
"	Lippaikenes	2 "	— "
"	Jelgawas latw. draudſes	7 "	— "
	Pawiffam	151 rubl.	85 kap.

G. Seſemann,
Jelgawas mahzitajs.

A t b i l d a s.

A. S. — **J.** Valdeewa par to jauku dſeefmu, raudſini to drifſi elſit. Bei tas oþres raftis muñs gan ehrmoſi naþk preefſchā. Biſahm nukko iſlaſſijufchi 2 fuhtjuuaſ, fur daschi muñs graffahs pabrmest, ka tik ſtuegalwigi effohi pret jauno, labbalo ortografiu, — te uſlaſcham Juhtu rakſtu un dſirdeam taþs waimanas, ka fer ja þar daudſ jaunu laiſu ſtraume muñs aſhwilkū. Mannam no jauna, ka gan buhſim paſchā labbajā zellā. Un dſirdeer kapebz! Ario mehs neturam par labbu, ka wiſſu muhſu ortografiu grib nogahit un buhweht jaunu, to newarr, tas neet, bet keſbiſt neweenu ne-eefini, fur redsam ka dſennahs un rautai gribby falwoht. Schurp turp lai akminisius krausta, tik derrigols like muñri. Juhs atkal dohmajeet, jo apfuhojnis jo labs. Mehs tā ne. Err gan wehſt firmaſi rakſitiſhana, ne fa muhſu amisēs redſama, bet fur irr tas wiþra, kaſ ſpehtu veerahdi, ka ta ſirmala wehſt labbala? Tik finnau mehs walfjam to paſchā ortografiu, fo ta wanta no dabru wiþru rohahui ſaſebmam. Pee minnas no grunteshansas irv puhlejſches rautas un wallodas pratteji un lohpeji, kurru iſkſaki muñs abbūs viſwehrs. Uſ ſchabdu padobineem neſſam pretti turrejuſches un wehſt pabri leetas peznebmufchi, kaſ derr ne uſ raibumu, bet ſkaidribu un weenadib. Juhs iſchuhdeeteri, kapebz ar „b“ rakſam „azžiham, ſredibm u. t.“ Darram to rabebz, fo garri buhſ rakſiti, fo garri iſſauz. Es brihnobs, ka Juhs tur wehſt preetvjeetees. Juhs tafſchu ſinnafeet, ka muñs ir weſſeli apgabbi, fur Latweſchi runna; „azžehm, ſredibm“ Juhs reſejeet (redſe jahy). Waj tur lai gan rakſta „azžem, ſredem“? Tā jau tik ſchihdini runnatu un rakſiti. Weenadiba auga, fad wiſſu ſta rakſitiſu, ka Latweſhi runna, garri kaſ gaſch, ihi kaſ ihſs. Reſahetig jauſchana ta tik ir „fapuroſchana.“ Ja tur wehſt daudſ trubkſt, tad dſiſiemes vež ſchihs weegli panahomas leetas un tad buhſ weenadiba. Tapebz orri rakſam „ſchelbigs, „labbabs“ (ſahbaks atkal bei „h“). Tais wahrdoſs „nabags“, „bagahis“, kaſ vež wallodas pratteji atſloſchansas irv palektami ar tabm freewo wahrdu falnehm „neðħħas, bogatim, na Bora“ ir no fennakeem grabbstuileem oħras „b“, „g“, „l“ titkaſ „eepu trohts.“ Skaidroſ latweſhi wahrdoſs to dubbutoſchau gribbam paturecht, lai apcadums un weenadiba nejuh, bet fad pañactinam un nemannoħt po ablauei gaddi notaus, tapebz kreatna fatmeeziba nejuhs. Effect ittin drobſchi. Tā ir għijsi un eer wehſt arweemu karrai dħiħwai taufai. Beidju ar Juħfu wahrdeem „ar duħri pret wehju ne-atturriſſees.“

J. K. — **B.** Dauds valdeewa! bei druſzin uſgaideet.

Labbibas un preefſchū tirguſ Jelgawā, 20. September,
Rihgā, 18. September un Leepajā, 11. September

1871, gaddā.

Maſfaja par:	Jelgawā	Rihgā	Leepajā
1/3 Eſchew. (1 veħru) ruđu	2 r. 25 f.	2 r. 25 f.	2 r. 20 f.
1/3 " (1 ") kweeſhu	4 " 50 "	4 " 50 "	4 " 30 "
1/3 " (1 ") meeſhu	1 " 90 "	2 " 15 "	1 " 80 "
1/3 " (1 ") auju	1 " — "	1 " 60 "	1 " — "
1/3 " (1 ") firru	2 " 25 "	3 " 50 "	— "
1/3 " (1 ") ruju ruđu miſtu	2 " 15 "	2 " 35 "	2 " 25 "
1/3 " (1 ") biħdeletu	3 " 25 "	4 " — "	3 " 25 "
1/3 " (1 ") kweeſhu miſtu	4 " 75 "	5 " — "	5 " — "
1/3 " (1 ") meeſhu pučaiju	3 " — "	3 " 35 "	3 " — "
1/3 " (1 ") faroſſeti	1 " — "	1 " — "	— 60 "
10 ruđu (1 veħru) feena	4 r. — f.	4 r. 50 f.	3 r. — f.
1/2 " (20 mabżi) kweeſta	5 " — "	5 " 25 "	5 " — "
1/2 " (20 ") dħelax	1 " — "	1 " — "	— 90 "
1/2 " (20 ") tabaka	1 " 40 "	1 " 35 "	1 " 10 "
1/2 " (20 ") ſchelbū appiavu	3 " — "	— " — "	— "
1/2 " (20 ") frobha linnu	3 " — "	2 " 50 "	2 " — "
1/2 " (20 ") braffa	1 " 50 "	1 " 20 "	1 " 30 "
1 muzzu linnu feħku	9 " — "	9 " — "	9 " — "
1 filku	16 " 50 "	16 " — "	15 " — "
10 ruđu farkanas fahls	6 " 50 "	6 " 25 "	— " — "
10 " baltas ruþjas fahls	6 " 50 "	6 " — "	5 " 70 "
10 " fmalkas fahls	6 " 50 "	6 " — "	5 " 70 "

Latv. Awiſħu apgaħdatajs: **J. W. Salranowicz.**

